

V městečku žily tři ženy.

První byla zlomyslná, druhá prolhaná, třetí sobecká.

Jejich městečko neslo hezké jméno připomínající zahradu. Giverny.

První bydlela ve velkém mlýně na břehu potoka na Králově cestě; druhá žila v podkrovním bytě nad školou v ulici Blanche-Hoschedé-Monet; třetí bydlela se svou matkou v domečku, kde se odlepovaly tapety ze stěn, v ulici du Château-d'Eau.

Ty tři nebyly stejně staré. Vůbec ne. První bylo přes osmdesát a byla vdova. Nebo skoro. Druhé bylo šestatřicet a nikdy nepodvedla manžela. Zatím. Třetí mělo být brzy jedenáct a všichni chlapi ze školy do ní byli zamilovaní. Ta první se stále oblékala do černého, druhá se líčila pro svého milence, třetí si splétala vlasy, aby jí poletovaly ve větru.

Pochopili jste. Všechny tři byly dost rozdílné. Přesto měly jeden společný bod, vlastně jisté tajemství: všechny tři snily o tom, že odtud odejdou. Ano, že odejdou z Giverny, z toho slavného městečka, jehož jméno vzbuzuje u mnohých lidí tak silnou touhu, že se sem vypraví třeba z druhého konce světa, jen aby se tu několik hodin procházeli.

Dobře víte proč. Kvůli impresionistickým malířům.

Ta první, nejstarší, měla jeden hezký obraz, druhá se hod-

ně zajímala o umělce, třetí, nejmladší, uměla hezky malovat. Vlastně velmi hezky.

Je překvapující, když chce někdo opustit Giverny. Nezdá se vám? Všechny tři si myslely, že městečko je vězení, velká a krásná zahrada, ale zamřížovaná. Jako park nějakého útulku. Taková iluzivní malba. Obraz, z jehož rámu nelze vystoupit. Třetí, nejmladší, ve skutečnosti hledala otce. Jinde. Druhá hledala lásku. Ta první, nejstarší, věděla hodně o těch dvou.

Jednou se však přesto na třináct dní, jenom na třináct dní, otevřely mříže parku. Přesně řečeno od 13. května do 25. května roku 2010. Mříže Giverny se pro ně otevřely! Jenom pro ně, aspoň si to myslely. Podle nelítostného pravidla však jen jedna z nich mohla uniknout. Ty druhé dvě musely zemřít. Bylo to tak.

Těch třináct dní uběhlo jako závorka v jejich životě. Příliš krátká. Také krutá. Závorka se otevřela první den vraždou a skončila poslední den další vraždou. Policisté se zajímali pouze o druhou ženu, o tu nejkrásnější; ta třetí, nejnevinější, musela pátrat na vlastní pěst. První, nejméně nápadná, mohla klidně všechny pozorovat. A dokonce i zabíjet!

Trvalo to třináct dní. Čas úniku.

V jednom městečku žily tři ženy.

Třetí byla nejnadanější, druhá nejmazanější, první byla nejdohodlanější.

Které se podle vás podařilo uniknout?

Nejmladší z nich se jmenovala Fanette Moreellová; druhá Stéphanie Dupainová; první, nejstarší, jsem byla já.

OBRAZ PRVNÍ

Imprese

PRVNÍ DEN

13. května 2010

(Giverny)

Srocení

1

Světlá řeka se barví malými pramínky dorůžova jako prchavý pastelový odstín proudu vody, v němž pereme štětec.

„Fuj, Neptune!“

O kousek dál se v říčním toku barva vytrácí, splývá se zelení plevele, který visí z břehů, s okrovou barvou kořenů topolů a vrb. Už tvoří jenom vymytý bledý odstín...

Docela se mi to líbí.

Jenže tahle červená nepochází od malíře, který si smýval paletu v řece, ale z rozbité lebky Jérôma Morvala. Z lebky důkladně rozbité. Krev uniká z hluboké rány na temeni Morvalovy hlavy, jasně viditelné, ponořené v potoku Epte a omývané jeho vodou.

Můj německý ovčák se přiblíží a čenichá. Znovu zakřičím, tentokrát rozhodněji:

„Fuj, Neptune! Nech toho!“

Nepochybuju, že brzy někdo mrtvolu najde. I když je teprve šest hodin ráno, určitě tudy projde nějaký chodec nebo malíř, sportovec, který po ránu běhá, sběrač nedopalků... zkrátka někdo o tu mrtvolu zakopne.

Bojím se jít blíž. Opírám se o hůl. Terén přede mnou je blátivý, v minulých dnech hodně pršelo, břehy potůčku jsou rozmáčené. Ve svých čtyřiaosmdesáti letech nejsem ve věku, kdy bych si mohla hrát na najádu, dokonce ani v tomhle pidi-potůčku, který nemá ani metr na šířku a jehož polovina toku je odvrácená, aby napájela jezírko v Monetových zahradách. Ostatně zdá se, že už to tak ani není, že existuje podzemní vrt, který teď rybník s lekníny zásobuje.

„Ke mně, Neptune. Jdeme.“

Zvednu k němu hůl, jako bych mu chtěla zabránit, aby přilepil čumák do rány zející v šedém saku Jérôma Morvala. Do druhé rány. Přímo v srdci.

„Hni sebou! Žádné courání.“

Naposledy se podívám na veřejnou prádelnu přímo před sebou a pokračuju po cestě. Nic proti tomu, je dokonale udržovaná. Stromy, které se rozrůstaly nejvíc do šířky, byly uříznuté u kořene. Tráva v příkopech je posekaná. Dlužno říct, že po této cestě denně projde pár tisícovek turistů. Musí tudy projet kočárek, invalida v kolečkovém křesle, projít stařena s holí. Já!

„Fuj! Ke mně, Neptune!“

Zahnu o kousek dál, na místo, kde se potok Epte štěpí na dvě ramena uzavřená přehradou a vodopádem. Na druhé straně tuším Monetovy zahrady, lekníny, japonský mostík, skleníky... Je to podivné, narodila jsem se tady v roce 1926, v témže roce, kdy zemřel Claude Monet. Skoro padesát let po Monetově smrti byly zahrady uzavřené, zapomenuté, opuštěné. Dnes se situace radikálně změnila a rok co rok desítky tisíc Japonců, Američanů, Rusů či Australanů přeletí planetu jen proto, aby se mohly toulat po Giverny. Z Monetových zahrad se stal posvátný chrám, Mekka, katedrála... Ostatně ty tisícovky poutníků se tady již brzy objeví.

Podívám se na hodinky. Je šest hodin dvě minuty. Ještě pár hodin klidu.

Kráčím dál.

Mezi topoly a obrovitými devětsily se na mě upřeně a zlo-
myslným pohledem podrážděného souseďa dívá socha Clau-
da Moneta. Bradu má umělec zarostlou vousy a lebku mu za-
krývá cosi, co se vzdáleně podobá slaměnému klobouku. Na
podstavci ze slonoviny stojí, že socha byla odhalena v roce
2007. Dřevěná destička připevňena na boku sděluje, že se ma-
líř kouká na „louku“. Jeho louka! Pozemky od potůčku Epte
až k Seině, řady topolů, zalesněné, měkce zvlněné břehy. Kou-
zelná místa, která maloval. Ta se nedají vymazat, zničit... Jsou
olejem jednou provždy zvěčněna na plátnech!

Pravda je, že v šest ráno můžete mít na tomhle místě ještě
iluze. Pozoruju před sebou panenský horizont tvořený obil-
nými a kukuřičnými poli a záplavou vlčích máků. Ale nebudu
vám lhát. Monetova louka je teď ve skutečnosti po celý den
parkoviště. Dokonce čtyři parkoviště, abych byla přesná, která
se rozkládají kolem betonového stvolu jako asfaltový leknín.
Ve svém věku si takovou poznámku můžu dovolit. Sledovala
jsem, jak se mi okolí rok od roku mění před očima. Monetova
krajina je dnes jako dekorace z hypermarketu!

Neptune běží několik metrů za mnou a pak se rozběhne
přímo před sebe, bere to přes parkoviště, vyčurá se u dřevě-
ného plotu, pokračuje k soutoku Epty a Seiny na konec louky,
vtěsnané mezi dvě řeky a podivně nazvané ostrov aux Orties,
ostrov Kopřiv.

Vzdychnu a kráčím dál po cestě. Ve svém věku už za ním
běhat nebudu. Dívám se, jak se vzdaluje a pak zase vrací,
jako by mě provokoval. Váhám, jestli ho mám zavolat. Je brzy.
Znovu zmizí v obilí. Neptune teď tráví čas procházek takhle.
Že běhá sto metrů přede mnou! Všichni obyvatelé Giverny
toho psa znají, ale jen málokterí vědí, že je můj, aspoň si to
myslím.

Míjím parkoviště a zamírím k mlýnu des Chennevières.
Tam bydlím. Raději se vracím teď, než tu budou davy. Mlýn

des Chennevières je zdaleka nejkrásnější stavení v blízkosti Monetových zahrad, jediné vybudované na břehu potůčku. Ovšem od chvíle, kdy přeměnili louku na pole plechu a pneumatik, se tu cítím jako vymírající živočich v kleci, kterou si zvědavci chodí okukovat, prohlížet a fotografovat. Přes potok vedou od parkoviště do městečka pouze čtyři mosty, z nichž jeden překračuje potok přímo přede mnou. Až do šesti odpoledne jsem tady jako obklíčená. Potom městečko zase ztichne, louka se vrací vrbám a Claude Monet může znovu zavřít bronzové oči a nemusí kašlat do vousů, omámen výfukovými plyny.

Přede mnou vítr hýbe lesem klasů zelených jako voda, občas řídce ozdobených červení vlčích máků. Kdyby někdo tu scénu pozoroval odnaproti z břehu potoku Epte, jistě by mu to připomnělo impresionistický obraz. Harmonie barev dooranžova sladěných vycházejícím sluncem, s jedinou skvrnou smutku, jediným malým černým bodem na pozadí.

Temně oděnou stařenou. Mnou!

Jemná melancholická nota.

Ještě jednou zakřičím:

„Neptune!“

Zůstanu tady stát celou věčnost, vychutnávám prchavý okamžik klidu, nevím ještě, jak dlouho potrvá, nejméně několik minut, než se objeví první běžec. Proběhne kolem mě se sluchátky v uších. Tričko. Tenisky. Objevil se na louce jako anachronismus. Je první, kdo v tento den porušil obraz, další budou následovat. Lehce na něj kývnu, oplatí mi pozdrav a vzdálí se za bzúčení elektronické cikády, které se line z jeho sluchátek. Vidím, že se obrací k Monetově bustě, malému vodopádu, přehradě. Hádám, že se vrátí podél potůčku, i on si dává pozor, aby se vyhnul blátu na kraji cesty.

Posadím se na lavici. Čekám na pokračování. Nevyhnutelné.

Na louce přeměněné na parkoviště ještě nestojí žádný autobus, když tam dorazí policejní dodávka a nepořádně zaparkuje na kraji Královy cesty mezi prádelnou a mým mlýnem. Dvacet kroků od utopeného těla Jérôma Morvala.

Zvednu se.

Váhám, jestli mám naposledy zavolat na Neptuna. Nechám toho. Nakonec cestu domů zná. Mlýn des Chennevières je hned vedle. Naposledy se podívám směrem k policajtům, kteří vystupují z auta, a vzdám se. Vracím se domů. Z věže mlýna ve čtvrtém patře budu moci za oknem mnohem lépe pozorovat všechno, co se děje v okolí.

A mnohem nenápadněji.

2

Inspektor Laurenç Sérénac začal ohraničovat perimetr kolem mrtvého těla a upevňovat oranžovou pásku na větve stromů nad potokem.

Scéna zločinu vzbuzovala oprávněné tušení, že vyšetřování bude komplikované. Sérénac se uklidnil a řekl si, že měl dobrý reflex, když zazvonil telefon na komisařství ve Vernonu: vzal s sebou tři další kolegy. Strážník Louvel dostal za úkol držet v uctivé vzdálenosti čumily, kteří se začínali shromažďovat podél potoka. Je to nepochopitelné. Policejní vůz přece projížděl pustým městečkem, a v několika minutách to vypadalo, že všichni zdejší obyvatelé míří k místu vraždy. Nemusel chodit tři roky do policejní školy v Toulouse, aby si tím byl jistý. Sérénac znovu pozoroval otevřenou ránu v srdci, rozražené temeno hlavy a hlavu ponořenou ve vodě. Strážník Maury, podle všeho nejkvanější kriminalista vernonského komisařství, právě opatrně prohlížel stopy kroků na zemi hned u mrtvolky a naléval rychletuhnoucí sadru, aby měl odlitky. To Sérénac mu nařídil, aby sejmul stopy ještě dřív, než

půjde prohlédnout mrtvolu. Ten chlap je mrtvý, není třeba ho zachraňovat nebo oživovat. Místo činu nesmí být podupáno dřív, než bude všechno vyfotografováno a uloženo v plastových sáčkích.

Inspektor Sylvio Bénavides vyšel na most. Zase nabral dech. Několik Giverňanů se rozestoupilo a nechalo ho projít. Sérénac ho požádal, aby doběhl až do Giverny s fotografií oběti, a získal tak první informace; tedy o totožnosti zavražděného. Inspektor Sérénac nebyl na stanici ve Vernonu dlouho, ale rychle pochopil, že Sylvio Bénavides dělá dobře následující věci: horlivě poslouchá rozkazy; skvěle organizuje; pečlivě archivuje. Vlastně je dokonalý zástupce. Bénavides možná trpí lehkým nedostatkem vlastní iniciativy... Sérénac tušil, že u jeho zástupce jde spíše o příliš velkou nesmělost než o nedostatek schopností. Oddaný chlápek! No, oddaný... Oddaný svému povolání policisty. Protože upřímně řečeno měl být Bénavides spíše jeho nadřízeným. Inspektor Laurenç Sérénac teprve nedávno vyšel z policejní školy v Toulouse... A ačkoli ho před čtyřmi měsíci nečekaně povýšili na velitele komisařství ve Vernonu dokonce bez hodnosti komisaře, můžou brát na severním toku Seiny vážně policajta, jemuž ještě není třicet, který mluví s darebáky z podsvětí i se svými kolegy s jižním přízvukem a na místě zločinu předvádí nemístný cynismus?

Není to tak jisté, myslí si Sérénac. Místní lidé jsou tak vystresovaní... A nejenom u policie. Všude! Ještě horší je to tady ve Vernonu, tom velkém pařížském předměstí převlečeném za Normandii. Znal mapu svého působiště: hranice s Ile-de-France prochází Giverny, několik stovek metrů odsud, na druhém břehu hlavního toku řeky. Ale zde už žijí Normandané, ne Pařížané! A trvají na tom. Jakýsi druh snobismu. Jeden chlápek mu zcela vážně řekl, že hranice Epte, toho směšného potůčku mezi Francií a královstvím anglo-normandským, viděla v dějinách mnohem víc mrtvých než Máza nebo Rýn...